

Pääsiäiskauden viidennen viikon maanantai

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

(Ap.t. 12: 12 – 17)

”Niinä päivinä, kun tämä oli valjennut Pietarille, hän lähti kohti Johanneksen äidin Marian taloa, sen Johanneksen, jota kutsutaan Markukseksi. Siellä oli paljon väkeä rukoilemassa.. Pietari kolkutti talon portille, ja Rode -niminen palvelustyttö tuli avaamaan. Tunnettuaan Pietarin äänen tyttö kuitenkin ilahtui niin, että portti jäi häneltä avaamatta, kun hän ryntäsi sisään kertomaan, että Pietari seiso portilla. ”Oletko järjiltäsi?” sanoivat toiset. Tytön yhä inttäessä he sanoivat: ”Se on hänen enkelinsä.” Mutta Pietari kolkutti kolkuttamistaan. Lopulta he menivät avaamaan ja säikähtivät, kun näkivät hänet. Pietari viittasi kädellään heitä olemaan hiljaa ja kertoi, kuinka Herra oli tuonut hänet ulos vankilasta. Hän pyysi heitä ilmoittamaan Jaakobille ja muille veljille, mitä oli tapahtunut, ja sitten hän lähti pois ja meni toiseen paikkaan.”

Tätä tekstiä edeltävässä tekstissä kuningas Herodes oli vangituttanut Pietarin ja Pietari oli vapautui yöllä vankilasta enkelin auttamana. ”Hän lähti kohti Johanneksen äidin Marian taloa, sen Johanneksen, jota kutsutaan Markukseksi.” Markus ei ollut Jeesuksen opetuslapsi, vaikka hän tunsikin Jeesuksen. Pietarin meneminen Markuksen äidin Marian talolle ja siellä kokoontunut seurakunta antaa aiheen olettaa, että Marian talo on ollut varhaisen seurakunnan kokouspaikka, tai ainakin yksi sellaisista. Markusta pidetään Markuksen evankeliumin kirjoittajana. Hänet mainitaan Apostolien teoissa ja Uuden testamentin kirjeissä useita kertoja. Hän toimi Pietarin sihteerinä tai työtoverina (vrt. 1. Piet. 5: 13). Markus oli jonkin aikaa mukana Paavalin ja Barnabaan kanssa lähetysmatkalla (Ap.t. 12: 25 – 13: 13). Hän oli Barnabaan serkku (Kol. 4: 10).

”Siellä oli paljon väkeä rukoilemassa.” Kyseessä oli yöaika, seurakunnan kokoukset Jerusalemissa olivat yöaikaan. Selitys voi olla joko se, että pelättiin juutalaisia tai että seuraava päivä oli työpäivä. Vielä mielenkiintoisemmaksi asian tekee se, että kyse happamattoman leivän juhlasta eli juutalaisten pääsiäisestä.

”Se on hänen enkelinsä.” Tämä lause todistaa varhaisen kirkon uskon enkeleihin. Lisäksi se todistaa siitä, että jokaisella kristityllä uskotaan olevan oma suojelusenkelinsä. Liturgiassa anomusekteniassa me pyydämme: ”Anokaamme Herralta rauhan enkeliä, uskollista johdattajaa, sielujemme ja ruumiittemme suojelijaa.”

”Hän pyysi heitä ilmoittamaan Jaakobille ja muille veljille”: kyse on Herran veli Jaakobista, josta tuli Jerusalemin seurakunnan johtaja (vrt. Ap.t. 15: 13; 21: 18). ”Muut veljet” tarkoittavat Jerusalemin kirkon kristittyjä. Tämä on Apostolien tekojen viimeinen maininta Pietarin toiminnasta. Paavali mainitsee hänet kirjeissään ja Pietarin nimessä on kirjoitettu kaksi lähetyskirjettä.

Päivän evankeliumi

"Herra sanoi luokseen tulleille juutalaisille: "Jos Jumala olisi teidän isänne, te rakastaisitte minua, sillä minä olen lähtöisin Jumalasta ja tulen hänen luotaan. Minä en edes päättänyt tulostani itse, vaan hän lähetti minut. Miksi te ette ymmärrä minun puhettani? Siksi, että te ette siedä kuunnella, mitä minä sanon. Te olette lähtöisin Saatanasta. Hän on teidän isänne, ja hänen halunsa te tahdotte tyydyttää. Saatanana on ollut murhaaja alusta asti. Hän on kaukana totuudesta, se on hänelle vieras. Kun hän valehtelee, hän todella puhuu omiaan, sillä hän on valehtelija ja valheen isä. Mutta minua te ette usko, koska minä sanon teille totuuden. Kuka teistä voi osoittaa, että minä olen tehnyt syntiä? Ja jos puhun totta, miksi ette usko minua? Se, joka on lähtöisin Jumalasta, kuulee mitä Jumala puhuu. Te ette kuule, koska ette ole lähtöisin Jumalasta." Juutalaiset sanoivat Jeesuselle: "Sinä olet samarialainen, ja sinussa on paha henki. Eikö asia olekin niin?" Jeesus vastasi: "Ei minussa ole pahaa henkeä. Minä kunnioitan Isääni, mutta te häpäisette minua. Itse en kysy kunniaani, mutta on toinen, joka kysyy ja tuomitsee. Totisesti, totisesti: joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa."

Tämä teksti jatkaa viime lauantain kertomusta. "Jos Jumala olisi teidän isänne, te rakastaisitte minua, sillä minä olen lähtöisin Jumalasta." Ajatus on, että ne, jotka ovat Jumalasta, hyväksyvät Jumalan lähettämän eli Jeesuksen. Joka hylkää Hänet, ei voi olla Jumalasta. "Miksi te ette ymmärrä minun puhettani" osoittaa, että juutalaiset torjuivat Jeesuksen opetuksen.

"Minä olen lähtöisin Jumalasta ja tulen hänen luotaan" sisältää kaksi eri asiaa. Ikuisuudessa Poika lähtee Isästä. Tietyssä historian vaiheessa Poika tulee Isän luota maailmaan pelastamaan maailman.

Ennen tämänpäiväistä tekstiä Jeesus puhui, että olla Abrahamin lapsi, merkitsee sitä, että toimii Abrahamin tavoin (Joh. 8: 39). Vastaavasti se, joka kieltää Jeesuksen, toimii samalla tavoin kuin toimii tämän lähettänyt. "Te olette lähtöisin Saatanasta." Johanneksen evankeliumissa korostuu se, että ihminen tekee valinnan. Hän on joko Jumalasta tai Saatanasta. Tämä ajattelutapa löytyy myös juutalaisesta uskonnollisesta kirjallisuudesta. Jos Jeesusta, joka on Jumalan lähettäjä, ei vastaanoteta, vastaanottaja on siis Saatanasta. "Hänen halunsa te tahdotte tyydyttää" osoittaa voimakasta halua tehdä pahaa. "Saatanana on ollut murhaaja alusta asti" viittaa Adamin vieroitteluun syömään hyvän ja pahan tiedon puusta ja saamaan hänet pois Jumalan yhteydestä. "Hän on valehtelija ja valheen isä" viittaa Saatanan toimintaan Eevaa vastaan. Se on hetki, jolloin valhe astui maailmaan. Kun juutalaiset kieltävät Jeesuksen, heistä tulee Saatanan seuraajia. Teksti korostaa sitä, että Saatanana (ja tämän seuraajat) vihaa totuutta ja valehtelee.

Juutalaiset eivät kykene osoittamaan Jeesusta väärinpuhujaksi. Sen takia he koettavat mustamaalata Hänen persoonansa. "Sinä olet samarialainen ja sinussa on paha henki." Tässä on juutalaisten näkemys, että Jeesus on pahan hengen vaikutuksessa. Lisäksi tähän on liitetty maininta "samarialainen", ryhmä, jota juutalaiset halveksuivat. Juutalaiset solvaavat Jeesuksen syntymäperää ja yhdistävät Hänet paholaiseen. Juutalaiset eivät kysyneet kiistämään Jeesuksen suorittamia voimatekoja (ihmeitä), mutta selittivät ne Saatanan aikaansaannoksiksi.

"Minä kunnioitan Isääni": Jeesus vastaa vetoamalla Isään, joka on osoittava Hänet oikeaksi. "Joka pitää kiinni minun

sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa.” Näiden sanojen väärinymmärtäminen johtaa keskusteluun Abrahamista ja kuolemasta, tämä on aiheena huomisen evankeliumissa.

Tekstimme loppuu Jeesuksen sanoihin: ”joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa.” Pitää kiinni sanasta merkitsee paitsi Jeesuksen opetuksen pitämistä totena, niin myös sen opetuksen mukaista elämää. Kuolema tässä yhteydessä tarkoittaa hengellistä kuolemaa. Me kohtaamme fyysisen kuoleman, mutta jos pysymme Kristuksen sanassa ja noudatamme sitä, niin silloin me emme kohtaa hengellistä kuolemaa. Hengellinen kuolema on ero Jumalasta ja Jumalan valtakunnasta.